

SFS 1999:1395

Utkom från trycket
den 5 januari 2000

Studiestödslag;

utfärdad den 16 december 1999.

Enligt riksdagens beslut¹ föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

Studiestödsformer

1 § Staten lämnar studiestöd enligt denna lag i form av studiehjälp och studiemedel.

Det finns bestämmelser om

- studiehjälp i 2 kap.,
- studiemedel i 3 kap.,
- återbetalning av studielån i 4 kap.,
- återkrav av studiestöd i 5 kap.,
- överklagande samt andra bestämmelser om studiestöd i 6 kap.

Myndighet

2 § Studiestödet handhas av Centrala studiestödsnämnden.

Prisbasbelopp

3 § Med prisbasbelopp avses i denna lag det prisbasbelopp som fastställs enligt 1 kap. 6 § lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Medborgare i annat EU/EES-land

4 § Utländska medborgare som på grund av anställning eller etablering som egenföretagare här i landet kan härleda rättigheter från EG-rätten eller avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) i fråga om sociala förmåner skall när det gäller rätt till studiestöd enligt denna lag jämföras med svenska medborgare under de förutsättningar som anges i föreskrifter av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer. Det samma gäller make, sambo och barn till sådana utländska medborgare.

¹ Prop. 1999/2000:10, bet. 1999/2000:UbU7, rskr. 1999/2000:96.

2 kap. Studiehjälp

1 § Studiehjälp består av studiebidrag, inackorderingstillägg och extra tillägg.

Vem som kan få studiehjälp

Utbildning

2 § Studiehjälp får lämnas till studerande vid de läroanstalter och utbildningar som bestäms av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer. Inackorderingstillägg får dock lämnas bara till den som behöver inackordering och som studerar vid de läroanstalter och utbildningar som regeringen bestämmer särskilt.

Ålder

3 § Studiebidrag får lämnas från och med kvartalet närmast efter det kvartal då den studerande fyller 16 år. Inackorderingstillägg och extra tillägg kan lämnas även till studerande som är yngre.

Studiehjälp lämnas längst till och med det första kalenderhalvåret det år då den studerande fyller 20 år.

Medborgarskap

4 § Studiehjälp får lämnas till studerande som är svensk medborgare.

Studiehjälp får lämnas också till studerande som inte är svensk medborgare, om den studerande

1. är bosatt i Sverige, och
2. har bosatt sig i Sverige huvudsakligen i annat syfte än att genomgå utbildning här.

Av 1 kap. 4 § framgår att vissa utländska medborgare skall jämföras med svenska medborgare.

Studiernas omfattning

5 § Studiehjälp får lämnas bara för heltidsstudier, om inte regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriver något annat.

Tid som studiehjälp får lämnas för

6 § Studiehjälp får lämnas för de delar av ett läsår då den studerande bedriver studier. Bestämmelser om studiehjälp under sjukdom och ledighet finns i 10 §.

Studiehjälp beräknas bara för hela, sammanhängande tidsperioder under ett kalenderhalvår om 15 dagar för heltidsstuderande och 30 dagar för deltidstuderande, om inte regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriver något annat.

Det får bestämmas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer hur många dagar ett läsår skall anses omfatta vid tillämpningen av detta kapitel och hur dessa dagar skall fördelas på kalenderhalvåren.

Studiehjälpens storlek

7 § Studiebidrag lämnas med 850 kronor i månaden.

Inackorderingstillägg lämnas med lägst 1 190 och högst 2 350 kronor i månaden.

Extra tillägg lämnas med 855, 570 eller 285 kronor i månaden.

8 § Studiehjälp för en period om 15 dagar skall uppgå till hälften av månadsbeloppet enligt 7 §.

Studiehjälp för studier utomlands

9 § Studiehjälp får lämnas för studier utanför Sverige, om

1. den studerande är svensk medborgare,
2. studierna inte med lika stor fördel kan bedrivas vid en svensk läroanstalt, och
3. studierna svarar mot eller är jämförbara med studier vid en svensk läroanstalt eller en utbildning som omfattas av ett förordnande enligt 2 §.

Regeringen får föreskriva att studiehjälp får lämnas för studier utanför Sverige även om förutsättningarna enligt första stycket 1 eller 2 inte är uppfyllda.

Studiehjälp under sjukdom och ledighet

10 § Regeringen får föreskriva att studiehjälp får lämnas för tid då den studerande är sjuk.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får också meddela föreskrifter om studerandes rätt till studiehjälp vid ledighet för tillfällig vård av barn och vid ledighet för närståendevård.

Minskning av studiehjälp

11 § Om en heltidsstuderande får lärlingslön eller någon annan sådan ersättning, får regeringen föreskriva att studiehjälpen får minskas.

Motsvarande gäller, när en studerande helt eller till en väsentlig del får sitt uppehälle bekostat av staten eller av en kommun.

Regeringen får meddela föreskrifter om minskning av studiehjälpen också för andra grupper av studerande.

Nytt studiestöd

12 § En studerande som tidigare har fått studiestöd som krävts tillbaka enligt 5 kap. kan beviljas studiehjälp bara om högst ett kalenderhalvårs återkrävt studiestöd ännu inte har betalats tillbaka.

Om det finns synnerliga skäl, får studiehjälp beviljas trots bestämmelsen i första stycket.

Ansökan

13 § Studiehjälp beviljas efter ansökan, om inte regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer föreskriver något annat.

Närmare föreskrifter

14 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av detta kapitel.

3 kap. Studiemedel

1 § Studiemedel består av studiebidrag och studielån.

Vem som kan få studiemedel

Utbildning

2 § Studiemedel får lämnas till studerande vid de läroanstalter och utbildningar som bestäms av regeringen eller av den myndighet som regeringen bestämmer.

Studiemedel får lämnas även till studerande vid de läroanstalter och utbildningar som avses i 2 kap. 2 §. I sådana fall får dock studiemedel lämnas tidigast från och med det andra kalenderhalvåret det år då den studerande fyller 20 år, om inte något annat följer av bestämmelser som regeringen meddelar.

Ålder

3 § Studiemedel får lämnas längst till och med det kalenderår då den studerande fyller 50 år. Regeringen får föreskriva att studiemedel i form av studiebidrag får lämnas även för tid därefter.

Medborgarskap

4 § Studiemedel får lämnas till studerande som är svensk medborgare.

Studiemedel får lämnas också till studerande som inte är svensk medborgare, om den studerande

1. är bosatt i Sverige, och
2. har bosatt sig i Sverige huvudsakligen i annat syfte än att genomgå utbildning här.

Av 1 kap. 4 § framgår att vissa utländska medborgare skall jämföras med svenska medborgare.

Studiernas omfattning m.m.

5 § Studiemedel får lämnas för varje vecka då den studerande bedriver studier på minst halvtid. Studierna måste dock pågå under en sammanhängande tid om minst tre veckor.

Studiemedel får lämnas bara för sådan del av studietid som omfattas av den kursplan eller motsvarande som gäller för utbildningen.

Bestämmelser om studiemedel under sjukdom och ledighet finns i 24 §.

Prövning av studieresultat

Studiemedel utan prövning av studieresultat

6 § Studiemedel får lämnas utan föregående prövning av den studerandes tidigare studieresultat. Detta gäller dock bara

1. i fråga om studerande som avses i 2 § första stycket, om han eller hon tidigare inte har varit inskriven vid någon läroanstalt eller utbildning som avses där,

2. i fråga om studerande som avses i 2 § andra stycket, om han eller hon tidigare inte har varit inskriven vid någon läroanstalt eller utbildning som avses i 2 § första stycket eller 2 kap. 2 §; studiemedel får dock alltid lämnas utan föregående prövning inom ramen för sådan utbildning vid gymnasieskolan som omfattas av ett förordnande enligt 2 kap. 2 §.

Studiemedel med prövning av studieresultat

7 § I andra fall än som avses i 6 § skall det göras en prövning av den studerandes tidigare studieresultat. Studiemedel får lämnas till en studerande som avses i 2 § första stycket bara om det med hänsyn till de resultat som den studerande har uppnått måste anses sannolikt att han eller hon kommer att slutföra sina studier inom normal tid. Studiemedel får lämnas till en studerande som avses i 2 § andra stycket bara om den studerande har bedrivit sina tidigare studier i normal takt.

Vid bedömningen enligt första stycket skall hänsyn tas till förhållanden av personlig natur som kan antas ha inverkat på studieresultatet.

Tid som studiemedel får lämnas för

Heltidsstudier

8 § För studier i sådan utbildning som avses i 2 § första stycket får studiemedel lämnas vid studier på heltid under sammanlagt högst 240 veckor.

För studier i sådan utbildning som avses i 2 § andra stycket och som inte är grundskoleutbildning får studiemedel lämnas vid studier på heltid under sammanlagt högst 120 veckor. Till en studerande som redan har en treårig gymnasieutbildning eller motsvarande utbildning får dock studiemedel lämnas under högst 80 veckor.

För studier på grundskolenivå får studiemedel lämnas vid studier på heltid under sammanlagt högst 80 veckor till studerande som helt saknar grundskoleutbildning eller motsvarande utbildning. Till studerande som behöver färdighetsträning i läsning, skrivning och räkning får studiemedel lämnas under ytterligare högst 20 veckor. Till studerande som redan har grundskoleutbildning eller motsvarande utbildning får studiemedel lämnas för sådana studier under sammanlagt högst 40 veckor.

Studiemedel får lämnas under längre tid än som anges i första–tredje stycket, om det finns synnerliga skäl.

9 § Trots vad som anges i 8 § är rätten till studiemedel i form av studielån begränsad till sammanlagt högst det antal veckor som anges nedan från och med det kalenderår då den studerande fyller 41 år. Det antal veckor som den studerande tidigare har haft studielån skall räknas in i det sammanlagda antalet veckor. Om den studerande inte har fått studielån under en sammanhängande period skall rätten till fortsatta studielån bedömas med beaktande av den studerandes ålder vid den nya studiemedelsperiodens början. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om vad som skall anses vara en sammanhängande period.

Ålder som uppnås under kalenderåret	Antal veckor
41 år	220
42 år	200
43 år	180
44 år	160
45 år	140
46 år	120
47 år	100
48 år	80
49 år	60
50 år	40

Deltidsstudier

10 § Vid studier på deltid får studiemedel lämnas under högst det antal veckor som svarar mot det högsta antalet veckor vid heltidsstudier.

Beräkning av studiemedel

Studiemedlens storlek

11 § Studiemedel får lämnas med ett belopp som för varje vecka då den studerande har rätt till studiemedel utgör

- a) 4,39 procent av prisbasbeloppet vid studier på heltid,
- b) 3,29 procent av prisbasbeloppet vid studier på minst 75 procent men mindre än 100 procent av heltid, och
- c) 2,19 procent av prisbasbeloppet vid studier på minst 50 procent men mindre än 75 procent av heltid.

Första stycket gäller bara om något annat inte följer av 14–18 eller 20 §§.

Studiebidragets andel av studiemedlen

12 § Om inte något annat följer av 13 § får studiebidrag lämnas med ett belopp som för varje vecka som den studerande har rätt till studiemedel utgör

- a) 1,51 procent av prisbasbeloppet vid studier på heltid,
- b) 1,14 procent av prisbasbeloppet vid studier på minst 75 procent men mindre än 100 procent av heltid, och
- c) 0,76 procent av prisbasbeloppet vid studier på minst 50 procent men mindre än 75 procent av heltid.

13 § Till studerande i sådan utbildning som avses i 2 § andra stycket får studiebidrag lämnas med ett högre belopp per vecka, nämligen med

- a) 3,6 procent av prisbasbeloppet vid studier på heltid,
- b) 2,7 procent av prisbasbeloppet vid studier på minst 75 procent men mindre än 100 procent av heltid, och
- c) 1,8 procent av prisbasbeloppet vid studier på minst 50 procent men mindre än 75 procent av heltid.

Det högre bidragsbeloppet får lämnas från och med det kalenderår då den studerande fyller 25 år. En studerande som tidigare har fått det högre bidragsbeloppet för en viss utbildning och som fortsätter denna utbildning har förtur till det högre beloppet. Regeringen eller den myndighet som i övrigt skall gälla för att en studerande skall ha rätt till det högre bidragsbeloppet. Regeringen får föreskriva att det högre bidragsbeloppet får lämnas även för studier i sådan utbildning som avses i 2 § första stycket, om det finns särskilda skäl.

Tillägglån

14 § Utöver de studiemedelsbelopp som följer av 11 § får studielån lämnas i form av tillägglån till vissa studerande med ett belopp som för varje vecka då den studerande har rätt till studiemedel för heltidsstudier utgör 0,99 procent av prisbasbeloppet.

Tillägglån får lämnas från och med det kalenderår då den studerande fyller 25 år. Sådana lån får dock lämnas under högst 120 veckor. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om de förutsättningar som i övrigt skall gälla för tillägglån.

15 § Utöver de studiemedelsbelopp som följer av 11 och 14 §§ får studielån lämnas i form av tillägglån för vissa merkostnader i samband med studierna. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om sådana tillägglån.

Inkomstprövning

16 § Studiemedel med fullt belopp enligt 11 § får lämnas bara om den studerandes inkomst under ett kalenderhalvår inte är högre än ett visst belopp (fri-beloppet).

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om inkomstprövning för tillägglån enligt 14 eller 15 §§.

17 § Vid studier om 20 veckor under ett kalenderhalvår skall fri-beloppet svara mot

- a) 125 procent av prisbasbeloppet vid studier på heltid,
- b) 156,25 procent av prisbasbeloppet vid studier på minst 75 procent men mindre än 100 procent av heltid, och
- c) 187,5 procent av prisbasbeloppet vid studier på minst 50 procent men mindre än 75 procent av heltid.

I andra fall än som avses i första stycket, skall fribeloppets andel av prisbasbeloppet ökas eller minskas för varje vecka som studietiden är längre eller kortare än 20 veckor med

- a) 6,25 procentenheter vid studier på heltid,
- b) 4,69 procentenheter vid studier på minst 75 procent men mindre än 100 procent av heltid, och
- c) 3,12 procentenheter vid studier på minst 50 procent men mindre än 75 procent av heltid.

18 § Om den studerandes inkomst är högre än fribeloppet beräknat enligt 17 §, skall det belopp som får lämnas enligt 11 § första stycket minskas med 50 procent av den överskjutande inkomsten.

19 § Som den studerandes inkomst under ett kalenderhalvår enligt 16 § räknas vad som hänför sig till det halvåret av den studerandes inkomst av tjänst, näringsverksamhet och kapital vid taxeringen för kalenderåret.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur inkomsten skall räknas för studerande som inte taxeras för sin huvudsakliga inkomst i Sverige.

Ett beslut om studiemedel skall grunda sig på den uppgift om beräknad inkomst som den studerande lämnar i ansökan om studiemedel.

20 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva att den studerandes inkomst skall beaktas i annan utsträckning än som följer av 16–18 §§, om det finns särskilda skäl.

Regeringen får föreskriva att studiemedlen skall minskas, om den studerandes uppehälle helt eller till väsentlig del bekostas av staten eller en kommun.

21 § Om den studerande inte får studiemedel med fullt belopp enligt 11 §, skall av minskningen så stor andel avse studiebidraget som detta bidrag utgör av fullt studiemedel beräknat enligt 11–13 §§.

22 § Studiemedel får inte lämnas, om beloppet per vecka motsvarar eller är lägre än 0,25 procent av prisbasbeloppet.

Studiemedel för studier utomlands

23 § Studiemedel får lämnas för studier utanför Sverige under de förutsättningar och med de belopp som föreskrivs av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.

Bestämmelser om studiemedel under sjukdom och ledighet finns i 24 §.

Studiemedel under sjukdom och ledighet

24 § Regeringen får föreskriva att studiemedel får lämnas för tid då den studerande är sjuk.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får också meddela föreskrifter om studerandes rätt till studiemedel vid ledighet för tillfällig vård av barn och vid ledighet för närståendevård.

25 § Om inte något annat följer av föreskrifter som regeringen meddelar får studiemedel inte lämnas eller tas emot för den tid för vilken det lämnas

- studiehjälp enligt 2 kap.,
- utbildningsbidrag under arbetsmarknadsutbildning,
- utbildningsbidrag för doktorander,
- särskilt utbildningsbidrag, eller
- rehabiliteringsersättning enligt lagen (1962:381) om allmän försäkring.

Studiemedel får inte lämnas för den tid då den studerande tjänstgör enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt eller fullgör utbildning till reserv- eller yrkesofficer.

Studiemedel får inte lämnas för forskarutbildning om den studerande är eller har varit anställd som doktorand eller har eller har haft utbildningsbidrag för doktorander.

Förutsättningar för att få nytt studiestöd

26 § En studerande som tidigare har fått studiestöd enligt denna lag kan beviljas studiemedel bara om den studerande har

1. betalat fastställt årsbelopp enligt 4 kap. 7 §, som skall betalas före det kalenderår som de nya studiemedlen avser, och
2. betalat tillbaka så mycket av återkrävt studiestöd enligt 5 kap. att högst ett kalenderhalvårs återkrävt studiestöd återstår att betala.

Om det finns synnerliga skäl, får studiemedel beviljas trots bestämmelsen i första stycket.

Uppgiftsskyldighet

27 § En studerande som har beviljats studiemedel skall till Centrala studiestödsnämnden anmäla sådan ändring av sina förhållanden som har betydelse för rätten till studiemedel eller för studiemedlens storlek.

Förskott på studiemedel

28 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om att studerande kan få förskott på studiemedel.

Ansökan m.m.

29 § Studiemedel beviljas efter ansökan. En studerande får begränsa sin ansökan till att avse endast studiebidrag.

Utbetalning av studiemedel

30 § Studiemedel får betalas ut endast om det är styrkt att den studerande bedriver de studier för vilka studiemedlen har beviljats.

Den som får studiemedel i form av studielån skall betala sådan avgift som regeringen föreskrivit med stöd av 6 kap. 4 §.

Rätten till studiemedel är förverkad, om den studerande inte före utgången av den tidsperiod som studiemedlen avser har styrkt att han eller hon bedriver studier. Styrks detta senare, får studiemedlen ändå betalas ut, om det finns särskilda skäl.

Rätten till studiemedel är förverkad om den studerande avlider innan studiemedlen har betalats ut.

Närmare föreskrifter

31 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av detta kapitel.

4 kap. Återbetalning av studielån

Betalning av lån

1 § Den som har fått studielån skall betala tillbaka lånet.

På studielån skall en årlig ränta betalas. Regeringen fastställer före varje kalenderårs början den ränta som skall gälla under året. Ränta som inte har betalats under det år då den har uppkommit skall läggas till skulden vid kalenderårets slut.

Låntagaren skall också betala sådana avgifter som regeringen föreskrivit med stöd av 6 kap. 4 §.

2 § Regeringen får föreskriva att ränta inte skall beräknas på studielån för den tid då låntagaren fullgör en längre grundutbildning än 60 dagar enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt.

Återbetalningstid

3 § När det vid ingången av ett kalenderår har gått minst sex månader efter utgången av den senaste tidsperiod för vilken låntagaren fått studiestöd enligt denna lag, skall återbetalningen av studielånen börja.

4 § Återbetalningstiden skall vara 25 år eller det lägre antal år som återstår till utgången av det år då låntagaren fyller 60 år.

Återbetalningstiden skall i vissa fall bestämmas till kortare tid än vad som anges i första stycket. Bestämmelser om detta finns i 9–11 §§.

5 § Om låntagaren har fått nya studielån under återbetalningstiden, skall de nya lånen läggas samman med de tidigare lånen.

Återbetalningen av det sammanlagda lånet börjar året närmast efter det år under vilket låntagaren tagit emot de nya studielånen.

Ny återbetalningstid

6 § Om en låntagare under minst tre år har beviljats nedsättning av årsbelopp enligt 14–15 §§, får en ny återbetalningstid bestämmas. Därvid tillämpas bestämmelserna i 4 §. Detsamma gäller om en låntagare har samman-

lagda lån enligt 5 §, dock endast om nya lån uppgår till minst 50 procent av prisbasbeloppet.

En ny återbetalningstid får bestämmas efter ansökan av låntagaren, om inte regeringen föreskriver något annat.

Fastställande av årsbelopp

7 § Lånet och räntan skall betalas med ett visst belopp varje kalenderår (årsbelopp). Detta belopp fastställs för varje kalenderår då återbetalning skall göras.

Låntagaren skall underrättas om det årsbelopp och de avgifter som skall betalas under året.

Beräkning av årsbelopp

8 § Årsbeloppet skall för varje år beräknas med beaktande av

1. skuldens storlek vid ingången av kalenderåret, minskad med tidigare års obetalda årsbelopp,
2. ränta enligt 1 § andra stycket för kalenderåret,
3. den återstående återbetalningstiden, och
4. den beräkning som anges i andra stycket.

Årsbeloppet skall beräknas så att återbetalningen under återbetalningstiden ökar med två procent varje år, om full betalning sker och räntan enligt första stycket är oförändrad jämförd med föregående år.

9 § Om skulden uppgår till ett belopp som är mindre än femton procent av prisbasbeloppet, skall årsbeloppet bestämmas så att lånet är återbetalat under det första återbetalningsåret.

10 § Om 9 § inte skall tillämpas och årsbeloppet beräknat enligt 8 § uppgår till mindre än femton procent av prisbasbeloppet det första återbetalningsåret, skall återbetalningstiden förkortas genom att årsbeloppet för detta år fastställs till femton procent av prisbasbeloppet. Därefter skall årsbeloppet beräknas enligt 8 § till dess skulden är betald.

11 § Om skulden under ett återbetalningsår har minskat med minst tio procent av prisbasbeloppet på grund av att

1. låntagaren har gjort en förtida återbetalning,
2. studielån har skrivits av enligt 22–25 §§,
3. studielån har krävts tillbaka enligt 5 kap.,

skall återbetalningstiden förkortas enligt 9 §, om skulden det första återbetalningsåret efter det år då skulden minskat uppgår till ett belopp som är mindre än femton procent av prisbasbeloppet. Om minskningen i annat fall innebär att årsbeloppet beräknat enligt 8 § det första återbetalningsåret efter det år då skulden minskat uppgår till mindre än femton procent av prisbasbeloppet, skall återbetalningstiden förkortas enligt 10 §.

Nedsättning av årsbelopp

12 § Efter ansökan av låntagaren får årsbeloppet sättas ned enligt bestämmelserna i 13–18 §§.

Utbildning m.m.

13 § Årsbeloppet får sättas ned

1. om låntagaren tar emot studiehjälp, studiemedel eller utbildningsbidrag för doktorander,
2. om låntagaren fullgör en längre grundutbildning än 60 dagar enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt eller fullgör utbildning till reserv- eller yrkesofficer, eller
3. om det i något annat fall finns synnerliga skäl.

Inkomst och förmögenhet

14 § Årsbeloppet får sättas ned till fem procent av det belopp som utgör summan av låntagarens inkomst av tjänst, näringsverksamhet och kapital under betalningsåret. Detta gäller dock endast till och med det kalenderår då låntagaren fyller 49 år.

Från och med det kalenderår då låntagaren fyller 50 år får årsbeloppet sättas ned till sju procent av den i första stycket angivna inkomsten. Tillägg till inkomsten får göras för förmögenhet enligt grunder som regeringen bestämmer.

Nedsättning får ske endast om årsbeloppet beräknat enligt första och andra styckena understiger årsbeloppet beräknat enligt 8–11 §§ med minst tre procent av prisbasbeloppet.

Årsbeloppet får sättas ned till noll, om årsbeloppet beräknat enligt första och andra styckena understiger fem procent av prisbasbeloppet.

15 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur inkomst och förmögenhet enligt 14 § första och andra styckena skall beräknas för låntagare som inte taxeras för sin huvudsakliga inkomst i Sverige.

Preliminärt årsbelopp

16 § Årsbelopp enligt 14 § får sättas ned preliminärt i avvaktan på att taxeringen för betalningsåret fastställs. Det preliminära årsbeloppet skall grunda sig på den uppgift om beräknad inkomst och från och med det år då låntagaren fyller 50 år även den uppgift om förmögenhet som låntagaren lämnar i ansökan om nedsättning.

Slutligt årsbelopp

17 § Efter det att taxering för betalningsåret har fastställts skall ett slutligt årsbelopp fastställas, dock högst det belopp som kunnat fastställas enligt 8–11 §§. Som taxering gäller beslutet om taxering i första instans.

Om det preliminära årsbeloppet är lägre än det slutliga årsbeloppet, skall mellanskillnaden betalas i efterhand. Regeringen får föreskriva att låntagaren dessutom skall betala en tilläggsavgift.

Om det preliminära årsbeloppet är högre än det slutliga årsbeloppet, skall det överskjutande beloppet inte betalas ut till låntagaren utan i stället räknas av på lånet.

Ändring av beslut om nedsättning

18 § Ett beslut om nedsättning av årsbeloppet får ändras

1. om de inkomst- och förmögenhetsförhållanden som lagts till grund för beslutet har ändrats väsentligt,
2. om det framkommer att låntagaren har lämnat oriktiga uppgifter i ärendet om nedsättning, eller
3. om det i något annat hänseende har inträffat en förändring som väsentligt påverkar rätten till nedsättning.

Betalning av årsbelopp

19 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om hur det fastställda årsbeloppet och sådana avgifter som avses i detta kapitel skall betalas samt om hur det inbetalda beloppet skall räknas av.

Förtida återbetalning

20 § I syfte att stimulera en snabb återbetalning av studielån får regeringen meddela föreskrifter om premier till låntagare som betalar tillbaka större belopp än det fastställda årsbeloppet.

Betalning av återstående skuld

21 § När återbetalningstiden är slut skall eventuell resterande skuld betalas under det följande året. Bestämmelserna om nedsättning i 13–18 §§ skall tillämpas även vid återbetalning som sker efter den ordinarie återbetalningstiden.

Om nedsättning sker, skall återstoden av skulden varje år betalas av med nedsatt belopp tills full återbetalning skett. Om förutsättningar för nedsättning upphör innan full betalning skett, skall det då återstående beloppet betalas under det första kalenderår då nedsättning inte sker.

Betalning skall pågå till dess full återbetalning har skett, dock längst till utgången av det år då låntagaren fyller 67 år.

Avskrivning av lån

Avskrivning av lån för tidigare studier

22 § Studielån som har lämnats för studier i sådan utbildning som avses i 3 kap. 2 § andra stycket för att den studerande skall få grundläggande eller särskild behörighet för grundläggande högskoleutbildning kan skrivas av till

viss del, om låntagaren senare har beviljats studielån för studier i sådan utbildning som avses i 3 kap. 2 § första stycket. I sådant fall får en sjättedel av det lånade beloppet jämte ränta som avser det första lånet skrivas av för varje 40 poäng som kan ingå i en högskoleexamen och som låntagaren har genomfört med godkänt resultat. Den sammanlagda avskrivningen får dock omfatta högst hälften av det först lånade beloppet jämte ränta.

Avskrivning enligt första stycket får inte ske av lån som har lämnats under tid då det högre bidraget enligt 3 kap. 13 § lämnats.

Regeringen får föreskriva att avskrivning enligt första stycket får ske även efter godkänt resultat i annan eftergymnasial utbildning än högskoleutbildning.

Avskrivning av lån som tagits emot under sjukdomstid m.m.

23 § Studielån får skrivas av helt eller delvis, om lånet har tagits emot enligt bestämmelser som har meddelats med stöd av 3 kap. 24 § första stycket. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får föreskriva om sådan avskrivning.

24 § Studielån som avser tid då den studerande har tagit emot utbildningsbidrag, enligt bestämmelserna om dagpenning, skall inte betalas tillbaka i den mån avdrag har skett från utbildningsbidraget.

Avskrivning av återstående skuld

25 § Studielån som inte har betalats vid utgången av det år då låntagaren fyller 67 år skall skrivas av. Betalningsskyldigheten kvarstår dock för årsbelopp avseende de tre senaste kalenderåren som har förfallit till betalning. Om det finns synnerliga skäl, får dock också sådana årsbelopp skrivas av.

Lån skall också skrivas av om låntagaren avlider eller om det annars finns synnerliga skäl till det.

Uppgiftsskyldighet

26 § Låntagaren skall lämna Centrala studiestödsnämnden de uppgifter som är av betydelse för tillämpningen av detta kapitel.

En låntagare som har fått årsbeloppet nedsatt är skyldig att omedelbart underrätta Centrala studiestödsnämnden, om någon omständighet som föranlett nedsättningen inte längre föreligger.

Utmätning m.m.

27 § Årsbelopp och avgifter enligt detta kapitel som inte har betalats inom föreskriven tid får tas ut genom utmätning utan föregående dom eller utslag.

Årsbelopp eller del därav som inte har betalats, frivilligt eller genom utmätning, före utgången av november månad det tredje året efter betalningsåret, skall inte föranleda vidare indrivningsåtgärder.

28 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av detta kapitel.

5 kap. Återkrav av studiestöd

När studiestöd skall krävas tillbaka

1 § Om en studerande har fått studiemedel felaktigt eller med för högt belopp på grund av att summan av hans eller hennes inkomst av tjänst, näringsverksamhet och kapital vid taxeringen överstigit den inkomst som lagts till grund för beräkningen av studiemedel, skall det som betalats ut för mycket krävas tillbaka. Belopp som understiger en viss av regeringen fastställd gräns, skall dock inte krävas tillbaka.

Om någon i annat fall än som avses i första stycket genom oriktiga uppgifter eller genom att inte fullgöra sin uppgifts- och anmälningsskyldighet eller på något annat sätt har orsakat att studiehjälp eller studiemedel lämnats felaktigt eller med för högt belopp, skall det som betalats ut för mycket krävas tillbaka. Detsamma gäller om någon på annat sätt fått studiestöd felaktigt eller med för högt belopp och insett eller borde ha insett detta.

Om det finns synnerliga skäl, får ett krav på återbetalning enligt första eller andra stycket helt eller delvis efterges.

2 § Om någon avbryter sina studier skall 1 § andra och tredje stycket tillämpas beträffande studiestöd som har betalats ut för tiden efter avbrottet. Beror avbrottet på sjukdom skall studiestödet inte krävas tillbaka, om den studerande har fått studiestödet enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 2 kap. 10 § eller 3 kap. 24 §. Detsamma gäller vid sådan ledighet som avses i dessa paragrafer.

3 § Om ett återkrav avser studiehjälp till en studerande som vid utbetalningstillfället var omyndig, är den som då var den omyndiges förmyndare betalningsskyldig.

Ränta och avgifter

4 § På studiemedel som krävs tillbaka tas ränta ut från den dag då studiemedlen tagits emot efter en räntesats som vid varje tidpunkt överstiger statens utlåningsränta med två procentenheter.

På studiehjälp som krävs tillbaka tas ränta ut enligt den räntesats som anges i första stycket från den dag som infaller en månad efter det att beslut om återkrav har fattats.

Om det finns särskilda skäl, kan den återbetalningsskyldige befrias helt eller delvis från sin skyldighet att betala ränta.

5 § I samband med återkrav skall den återbetalningsskyldige betala sådana avgifter som regeringen kan ha föreskrivit med stöd av 6 kap. 4 §.

Avskrivning av återkrav

6 § En fordran som har uppkommit på grund av att studiestöd har krävts tillbaka, skall bevakas fram till utgången av det år då den återbetalningsskyldige fyller 67 år. Därefter skall fordringen skrivas av. Avskrivning skall också ske om den återbetalningsskyldige avlider.

Om indrivningen av en sådan fordran som avses i första stycket skulle leda till mer arbete eller kostnad än som är skäligt och indrivning inte är påkallad från allmän synpunkt får indrivningsåtgärder underlåtas.

Närmare föreskrifter

7 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om tillämpningen av detta kapitel.

6 kap. Övriga bestämmelser**Särskilda föreskrifter om studiestöd**

1 § Lagen (1969:93) om begränsning av samhällsstöd vid arbetskonflikt skall tillämpas på studiestöd, om detta har sökts efter varsel om eller utbrott av arbetskonflikt. Lagen skall dock inte tillämpas på studiestöd till sådana personer med funktionshinder som av medicinska eller sociala skäl behöver utbildning på grund av funktionsnedsättningen.

2 § Om någon som har tagit emot studiestöd meddelar att han eller hon inte önskar utnyttja detta, får det genast betalas tillbaka utan tillämpning av 4 eller 5 kap. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela närmare föreskrifter om sådan återbetalning.

3 § En fordran på studiestöd kan inte överlåtas.

En fordran på studiestöd får inte tas i anspråk genom utmätning.

Avgifter för administrativa kostnader m.m.

4 § Regeringen får meddela föreskrifter om att Centrala studiestödsnämnden får ta ut avgifter för sina administrativa kostnader i samband med att studielån beviljas, vid återbetalning av studielån och i samband med återkrav av studiestöd.

5 § Om ett belopp enligt denna lag slutar på ett öretal, rundas det av till närmaste lägre kronotal.

Uppgiftsskyldighet

6 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om en läroanstalts skyldighet att till Centrala studiestödsnämnden lämna de uppgifter som är av betydelse för tillämpningen av denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Regeringen får meddela föreskrifter om en läroanstalts skyldighet att till den överklagandenämnd som avses i 11 § lämna de uppgifter som är av be-

tydelse för tillämpningen av denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

7 § Allmän försäkringskassa skall enligt de bestämmelser som regeringen meddelar lämna Centrala studiestödsnämnden eller den överklagandenämnd som avses i 11 § de uppgifter som har betydelse för tillämpningen av denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen.

Annan myndighet och försäkringsinrättning är skyldiga att på begäran lämna domstol, Riksförsäkringsverket, allmän försäkringskassa och Centrala studiestödsnämnden sådana uppgifter i fråga om viss person som är av betydelse för tillämpningen av bestämmelserna i 4 kap. och föreskrifter som har meddelats med stöd av 4 kap.

8 § Regeringen får meddela föreskrifter om hur Centrala studiestödsnämnden skall hämta in de uppgifter om taxering som nämnden behöver för tillämpningen av bestämmelserna i 4 kap. och föreskrifter som har meddelats med stöd av 4 kap.

Försöksverksamhet

9 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om försöksverksamhet i fråga om studiestöd enligt denna lag. I sådana föreskrifter får avvikelser göras från bestämmelser i lagen. Försöksverksamheten får dock inte innebära försämringar i fråga om förutsättningarna för studiestöd som har beviljats en studerande enligt lagens bestämmelser.

Överklagande

10 § Centrala studiestödsnämndens beslut i ärenden om återbetalning av studielån får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

Centrala studiestödsnämndens beslut skall dock gälla omedelbart, om nämnden inte bestämmer något annat.

11 § För prövning av överklaganden av andra beslut om studiestöd än sådana som avses i 10 § svarar en särskild överklagandenämnd. Centrala studiestödsnämndens beslut skall dock gälla omedelbart, om nämnden inte bestämmer något annat. Om ett beslut överklagas, kan dock överklagandenämnden förordna att beslutet tills vidare inte skall gälla.

Överklagandenämndens ordförande skall vara eller ha varit ordinarie domare.

Överklagandenämndens beslut med anledning av ett överklagande dit får inte överklagas.

Vad som sägs i 6–8 §§ om att uppgifter skall lämnas till Centrala studiestödsnämnden eller att Centrala studiestödsnämnden får hämta in uppgifter skall i överklagade ärenden gälla även överklagandenämnden.

1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2001, då studiestödslagen (1973:349) och lagen (1983:1030) om särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa skall upphöra att gälla. Äldre bestämmelser gäller fortfarande i fråga om studiestöd som avser tid före ikraftträdandet.

2. Till en studerande som före den 1 juli 2001 har påbörjat en utbildning och för den utbildningen beviljats särskilt vuxenstudiestöd enligt studiestödslagen (1973:349) eller särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa enligt lagen (1983:1030) om särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa får sådant studiestöd på ansökan av den studerande lämnas enligt äldre bestämmelser under den tid som den studerande kan behöva för att slutföra studierna, dock längst till och med den 30 juni 2003. Om studiestöd lämnas enligt äldre bestämmelser, skall dessa även i övrigt tillämpas på studiestödet.

3. Till en studerande som före den 1 juli 2001 har påbörjat en utbildning och för den utbildningen beviljats studiemedel enligt studiestödslagen (1973:349) får studiemedel lämnas enligt bestämmelserna i 4 kap. 8 § i den gamla lagen för att den studerande skall kunna slutföra studierna, utan hinder av bestämmelserna i 3 kap. 8–10 §§ i den nya lagen. Studiemedel enligt den gamla lagen får dock inte lämnas för längre tid än till och med den 30 juni 2003.

4. Till en studerande som före den 1 juli 2001 har påbörjat en utbildning och för den utbildningen beviljats studiemedel enligt studiestödslagen (1973:349) får studiemedel lämnas enligt bestämmelserna i 4 kap. 9 § i den gamla lagen för att den studerande skall kunna slutföra studierna, utan hinder av 3 kap. 3 § i den nya lagen. Studiemedel enligt den gamla lagen får dock inte lämnas för längre tid än till och med den 30 juni 2003.

5. Om en studerande har beviljats studiemedel eller särskilt vuxenstudiestöd enligt studiestödslagen (1973:349) eller särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa enligt lagen (1983:1030) om särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa skall den tid som studiestöd har beviljats för räknas in vid bedömningen av om studiemedel får lämnas enligt 3 kap. 8–10 §§ i den nya lagen. Tid enligt den gamla lagen skall räknas om till motsvarande antal veckor enligt den nya lagen.

6. Till en studerande som före den 1 juli 2001 har påbörjat en utbildning och för den utbildningen beviljats studielån enligt studiestödslagen (1973:349) får studiemedel i form av studielån lämnas för att den studerande skall kunna slutföra studierna, utan hinder av 3 kap. 9 § i den nya lagen. Studielån enligt den gamla lagen får dock lämnas längst till och med den 30 juni 2003.

7. Om en studerande har tagit emot studiestöd enligt studiestödslagen (1973:349) skall som villkor för att få nytt studiestöd gälla inte enbart 2 kap. 12 § och 3 kap. 26 § i den nya lagen utan även 9 kap. 2 b § i den gamla lagen.

8. Beträffande sådana studielån som har beviljats enligt 4 kap. 2 § studiestödslagen (1973:349) tillämpas 8 kap. 11 § i den gamla lagen i stället för 4 kap. 22 § i den nya lagen.

9. Den som har beviljats studielån eller återbetalningspliktiga studiemedel enligt studiestödslagen (1973:349) eller lagen (1983:1030) om särskilt vuxenstudiestöd för arbetslösa kan begära att lånet efter den 1 juli 2001 skall be-

talas tillbaka enligt bestämmelserna i den nya lagen. De ändrade betalningsvillkoren skall börja tillämpas vid kalenderårsskiftet året närmast efter det år då låntagaren har begärt ändrade betalningsvillkor.

10. Den som betalar tillbaka studielån eller återbetalningspliktiga studiemedel enligt både studiestödslagen (1973:349) och den nya lagen kan begära att äldre lån läggs samman med nya lån och att de sammanlagda lånen betalas tillbaka enligt bestämmelserna i den nya lagen. Sammanläggningen skall börja tillämpas året närmast efter det år då låntagaren begärt att lånen skall läggas samman. Sammanläggningen skall ske vid kalenderårsskiftet enligt följande. En gemensam återbetalningstid bestäms för det sammanlagda lånet i enlighet med bestämmelserna i 4 kap. 4, 9 och 10 §§ i den nya lagen. För återbetalning av det sammanlagda lånet skall bestämmelserna i 4 kap. i den nya lagen även i övrigt tillämpas. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får dock föreskriva att årsbeloppet enligt 4 kap. 14 § första stycket i den nya lagen får sättas ned till ett belopp som är lägre än fem procent av låntagarens inkomst eller från och med det år då låntagaren fyller 50 år sju procent. Årsbeloppet skall dock alltid uppgå till minst fyra procent av låntagarens inkomst. Från och med det år då låntagaren fyller 50 år får tillägg till inkomsten göras för förmögenhet. Avskrivning av lån som har lagts samman skall i fråga om lån som lämnats enligt den gamla lagen ske enligt 8 kap. 9, 10 och 12 §§ i den gamla lagen och i fråga om lån som lämnats enligt den nya lagen ske enligt 4 kap. 25 § i den nya lagen.

11. Bestämmelsen i 6 kap. 11 § skall tillämpas på beslut som har meddelats med stöd av denna lag.

På regeringens vägnar

GÖRAN PERSSON

THOMAS ÖSTROS
(Utbildningsdepartementet)

